Oddziaływanie Promieniowania Jonizującego z Materią

Zestaw Zadań 1

Problem 1.

Cząstki naładowane przechodząc przez materię tracą energię kinetyczną głównie przez jonizację i wzbudzenia. Straty te są opisywane przybliżonymi równaniami w zależności od tego, czy cząstka jest lekka, czy ciężka. Wykonaj obliczenia:

- a) maksymalnej energii, jaką może przekazać relatywistyczny: i) elektron, ii) proton o pędzie p.
- b) Porównaj wynik do otrzymanego z zależności przybliżonej: $E_{kin}^{max} \approx 2m_ec^2\beta^2\gamma^2$ lub $E_{kin}^{max} \approx \frac{p^2}{\gamma m_0 + m_0^2/2m_e}$

Rozwiązanie można przedstawić również np. w formie Jupyter Notebooka, podstawiając różne masy cząstek padających. Można również pokazać zależność od pędu.

Problem 2.

Proszę policzyć policzyć *mass collision stopping power* w wodzie dla protonów o energii 0.5 MeV oraz ich czas zatrzymania.

Problem 3.

Rozpatrzmy rozpad naładowanego pionu: $\pi^+ \to \mu^+ \nu_\mu$. Jaka jest energia kinetyczna wyprodukowanego mionu? Jaki jest jego zasięg w ciekłym wodorze (przyjąć gęstość ciekłego wodoru: $\rho = 0.07 \ g/cm^3$.

Problem 4.

Cząstki α o energii kinetycznej $E_{kin}^{(i)}=5$ MeV przechodzą przez cienką folię miedzianą o grubości $5~\mu m$. Wyznacz:

- a) stratę jonizacyjną w folii,
- b) końcową energię kinetyczną cząstek $\boldsymbol{E}_{kin}^{(f)}$
- c) czas zatrzymania tej cząstki.

Problem 5.

Mion o energii $E_{\mu}=100\,\text{GeV}$ przechodzi przez warstwę żelaza o grubości $L=3\,m$. Jaki jest dominujący mechanizm straty energii dla tego mionu? Ile wyniesie średnia strata energii mionu?

Problem 6.

Jaką energię będą miały 5 MeV-owe protony po przejściu $100 \, \mu m$ krzemu? A 5 GeV-ove?

Problem 7.

Elektron o energii początkowej 2 GeV przechodzi przez 10 cm wody o długości radiacyjnej 36.1 cm. Oblicz jego końcową energię. A jaka będzie ta energia w przypadku mionu?

Problem 8.

Używając diagramu z końca dokumentu oszacuj, ile wynosi czas zatrzymania elektronu o energii 0.1 MeV oraz 0.5 MeV w:

- a) wodzie
- b) powietrzu

Problem 9.

Proszę policzyć jaką energię ma 1 MeV-owy foton po rozproszeniu Comptonowskim o 90°.

Problem 10.

lle potrzeba cząstek α , aby energia zdeponowana w ośrodku wynosiła 1 J?

Problem 11.

Wielokrotne rozpraszanie (ang. multiple scattering) związane jest z oddziaływaniem cząstek naładowanych z jądrami atomowymi materiału, który penetrują. Podczas tych oddziaływań, z uwagi na znaczną różnicę w masie, cząstki nie tracą energii, lecz zmieniają pęd. Proszę obliczyć maksymalny przekaz pędu przy zderzeniu ciężkiej cząstki z elektronem.

Problem 12.

Średni kąt rozproszenia elektronów w emulsji o grubości 500 μ m wynosi $\sqrt{\langle \theta^2 \rangle} = 5^\circ$. Wyznacz pęd elektronów, długość radiacyjna emulsji wynosi $X_0 = 5$ cm.

Problem 13.

Statystycznie, odchylenie średnie podczas przejścia przez cienki materiał detektora powinno być bliskie zeru. Wg teorii Moliere'a rozkład kąta odchylenia powinien być w przybliżeniu normalny o szerokości, którą możemy opisać jak poniżej:

$$\theta_{RMS} = \sqrt{\langle \theta^2 \rangle} = \frac{13.6 \ [MeV]}{\beta cp} z \sqrt{\frac{x}{X_0}} \left(1 + 0.038 \cdot ln \left(\frac{x}{X_0} \right) \right)$$

gdzie: p – jest pędem cząstki rozpraszanej, βc – oznacza jej prędkość oraz z – to jej ładunek. Grubość detektora mierzymy w jednostkach długości radiacyjnej X_0 .

Problem 14.

Proszę wyznaczyć szerokość rozkładu kąta rozproszenia dla protonów o pędzie: 50~MeV oraz energii kinetycznej 200~MeV, które przechodzą przez: $0.1~g/cm^2$ Al oraz 2~mm Cu.

Problem 15.

Jednym z najważniejszych zadań wielkich detektorów jest pomiar energii cząstek neutralnych. Wyznacz średnią liczbę cząstek w kaskadzie elektromagnetycznej, zainicjowanej przez foton pochodzący z rozpadu bozonu Higgs'a. Przyjmijmy, że energia fotonu wynosi: $E_{\gamma}=50~GeV$. Załóżmy, że kaskada rozwija się w bloku żelaznym a pomiaru dokonujemy na głębokościach odpowiednio: $10,\,13$ i 20~cm.

